

# SYNTEZÁTORY PRO VÝKONNÉ PC

---

**V minulých číslech Chipu jsme vyzkoušeli hudební program Steinberg Cubase VST 5 a poté jedny z typických doplňků pro tento typ moderních programů – efektové plug-iny, v našem případě Stomp'n FX od boskovického DSoundu. Asi by povídání o možnostech současného HDR nebylo kompletní, kdybychom se nepodívali na další možnost rozšíření VST nahrávacího systému – na VST MIDI nástroje.**

VST nástroje jsou softwarové syntezátory, které mohou být spouštěny ve VST kompatibilních programech – např. Cubase VST nebo Emagic Logic Audio. Velkou výhodou je integrace jejich výstupů do mixážního pultu HDR programu a to přináší výhody při jejich efektování a snadné automatizaci mixu. Dle tvorby zvuku existují tyto nástroje – analogové syntezátory, samplery i další systémy syntézy.

Zatím to vypadá báječně – vždyť takto můžete mít ve studiu konečně jen jeden počítač pro všechno. Ale VST nástroje mají i své stinné stránky. K těm patří zejména požadavek na vysoký výkon počítače. Již samotný VST nástroj má vysoké nároky, a pokud má počítač fungovat jako kompletní pracoviště, máte ještě spuštěný HDR program a několik efektových plug-inů. Jako slušný počítač pro seriózní práci lze považovat PIII na 800 MHz s 256MB RAM. Nižší konfigurace jsou možné, ale velmi rychle narazíte na problém s množstvím spustitelných nástrojů a efektů.

Dalším požadavkem je kvalitní audiokarta s ASIO ovladači (nejlépe ASIO2). Ty potřebujete pro dosažení malého zpoždění zvuku oproti MIDI událostem. Pokud používáte VST nástroj v roli samplery, můžete narazit snadno na omezený velikostí RAM – všechny VST samplery pracují se vzorky v operační paměti. Výjimkou je patentovaný systém Endless Wave firmy Nemesys (Gigasampler, Gigastudio), který umí přehrávat vzorky přímo z pevného disku, ale zatím nemá svou VST podobu.

## Waldorf PPG2W 1.1

Graficky brilantně provedená reinkarnace slavného PPG nástroje ze začátku 80. let – ovládací panel se změnil jen v detailech. Recenzenti v zahraničních časopisech pějí superlativy na autenticitu 8bitového zvuku. Součástí je i původní banka továrních presetů (zvuků) z roku 1984. Zvukově se jedná o zdařilé vzkříšení, trochu vadí pomalá reakce při změnách presetů.

## JXSynth

Velmi zdařilý 2oscilátorový analogový syntezátor od Johna Longcroft-Neala s VCA, VCF a dobře vymyšleným LFO. Zvuk uchu lahodící, některé parametry (cutoff) říditelné přímo přes kontroléry, pohyby potenciometrů se dají snadno zaznamenávat (Sysex) při nahrávání, a lze je tedy snadno automatizovat. Líbí se 2 režimy ovládání myši – pravým tlačítkem jemně, levým hrubě, velmi potěší srozumitelný návod s perličkou – autor rozděluje výrobce HDR softwarů pro VST nástroje na 2 skupiny: s podporou pro zákazníky (Steinberg – Cubase) a bez podpory (Emagic – Logic Audio). JX jsme testovali s 30 zdařilými presety, které ve spojení s kolečkem MIDI master keyboardu dělaly se zvukem pravé divy. Jen těch přímo říditelných kontrolérů by mohlo být víc.

## SampleTank

Jak již název napovídá, jedná se o VST sampler – a dokonce od tvůrců slavného masteringového programu T-racks. Předcházela ho pověst konečně prvotřídního VST samplery kompatibilního s AKAI formátem a špičkovým vybavením díky řadě interních efektů. Byli jsme na test zvědaví, protože každý slušný sampler by měl z principu podporovat AKAI formát – standard mezi samplery. A nepodařilo se mi doimportovat nic. Dotazem u výrobce IK Multimedia jsme zjistili, že AKAI import se teprve připravuje a testovaná verze ho ještě nemá implementován (přesto, že to je psáno v manuálu). To byl také kámen úrazu, protože zvuky, které s programem přišly, nemohu hodnotit jinak než jako amatérské – do uší bijící přechody u pianových zvuků, řada nepřírodně znějících nástrojů (dechové sekce, saxofony,...) a chemické smyčce. Sampler pracuje s komprimovanými vzorky, jednotlivé zvuky jsou snadno nastavitelné 9 potenciometry, které jsou ovladatelné přes MIDI kontroléry. Efektové jednotky mají 20 efektových algoritmů a jejich přiřazení

se mění podle zvoleného efektového slotu 1-4. Současně může být každý zvuk efektován EQ – kompresorem a 3 dalšími efekty (reverb, delay, wah, modulace...). Možností je hodně, program slibuje mnoho do budoucna, zatím ale prohrává kvůli celkovému zvuku. Rovněž zatížení procesoru není zanedbatelné – třeba při polyfonní hře smyčců jednoho partu se s PII/450 MHz dostanete snadno na 1/2 výkonu procesoru.

## VirtualSampler 2.51

Konkurentem SampleTanku je oblíbený 64hlasý VirtualSampler od SpeedSoftu s podporou formátu 24 bit/96 kHz. Existuje ve 2 cenově odstupňovaných variantách, přičemž verze Professional může pracovat právě i jako VST nástroj. Importuje AKAI formát (včetně S5000/S6000), TTI formát firmy Terratec i Soundfont 2.0 (Creative/EMU), což je při obrovském množství bank v tomto formátu velká výhoda. Graficky si ho můžete upravovat díky skinům dle vašeho vkusu. Při přímém porovnání se SoundTankem se nám líbil mnohem více – zvuk byl plný, jasně čitelný a s maximální úrovní, import umožnil použít osvědčené banky (i když ne všechny importy byly přesné) a editace je snadná. Skvělý je náhled jednotlivých zvuků na AKAI CD před importem. A tou hlavní bombou je cena. Za tento velmi kvalitní sampler zaplatí zájemce 30 nebo 60 USD – tedy něco přes 2000 Kč – a získá velmi kvalitní a osvědčený VST sampler.

## LinPlug GakStoar Delta

Velmi dobře znějící nástroj se 4 oscilátory a 2 filtry pro totální zvukové fanatiky. Zvukově excelentní ve svém oboru, ale u zvuků s využitím všech oscilátorů bezprecedentní požirač výkonu procesoru. Ale máte-li velmi výkonný počítač a děláte-li elektronickou muziku, nemáte jinou volbu. Stojí to za to.

## PPD Tritium

Jednoduchý švédský basový syntezátor, jehož hlavní výhodou je to, že je to freeware. Pouze 6 potenciometrů a přepínač tvaru vlnového průběhu nedává moc možností pro změnu základního zvuku, ale všechny jsou ovladatelné přes MIDI kontroléry (vč. Cutoff a Resonance).

## SyncModular

Velmi zajímavý analogový syntezátor – zejména svou modularitou, která jako by z oka vypadla slavnému Reaktoru a dalším produktům od Native Instruments. Zvukově zdařilý projekt se snahou o vymodelování oblíbených syntezátorů NordLead a Moog. SyncModular je multibránový, ale používání 16 samostatných nastavení na 16 kanálech chce skutečně velmi výkonný PC. Jednou nám dokonce předvedl krásně modrou (smrtící) obrazovku. Výrobce v současnosti chyby opravuje. Cena je nižší než u produktů NI – něco okolo 100 USD.

## Native Instruments

Zde uvádíme rovnou název firmy místo jednotlivých nástrojů. Ať již používáte B-4 (Hammondovy varhany), Pro-52 (Sequential Circuits Prophet 5), Reaktor (modulární komfortní cokoliv) nebo Battery (bicí sampler), vždy jste u jedničky v oboru. Nám velmi imponuje Reaktor a řadíme ho na absolutní vrchol. Jeho sametový noblesní zvuk a libovolná konfigurace (včetně jakéhokoliv kontroléru na kterýkoliv ovládací prvek) z něho dělá favorita. Vymodelovat v něm lze analogový syntezátor, loop sampler, paternový sekvencer i efektovou jednotku – třeba vocoder. Cena není nejnižší, ale kvalita je naprosto adekvátní.

## CesSynth 1, 2, 5

Produkty Cesare Ferrariho nás nejdříve překvapily, ale při praktickém používání jsme je zvukově nevyužili. 3 testované verze jsou rozděleny takto: CesSynth 1 – analogový syntezátor, CesSynth 2 – varhany s mnoha presety včetně regulace zvuku spínání kláves, CesSynth 5 – jednoduchý bicí modul s elektronickými zvuky, kdy každý buben je však na samostatném MIDI kanálu, zvukově nepřináší nic nového a navíc má obrovské nároky na výkon počítače. Analogový 2oscilátorový syntezátor CesSynth 1 je na tom trochu lépe, ale i u tohoto modulu je velký požadavek na výkon procesoru. Nejlépe dopadají varhany – zvuk trochu italský, ale alespoň bez rušivých projevů.

Takže tolik o testovaných VST nástrojích. Jak je vidět, problémy, které se vyskytují, mají většinou stejný původ – velké nároky na výkon CPU. Největší překvapení nám připravil Virtual Sampler v nové verzi 2,51, který navíc obsahuje i syntezátor (emulace DX7 a analog synt.) a díky

ceně se nabízí výstižný anglický termín – unbeatable.

## DSound – RT Player

Na závěr bychom chtěli upozornit na nový program agilní české firmy DSound, která připravila originální modul pro podporu svých kytarových efektů (test v minulém čísle). V současné době (beta verze) umožňuje používání VST plug-inů v reálném čase bez nutnosti používat nákladný program typu Cubase VST, a navíc poskytuje možnost externího ovládání efektů přes MIDI kontrolér. Ve vyhlídce je i možnost používání VST nástrojů bez přítomnosti hostitelského programu.

Pro vyzkoušení jsme na Chip CD v rubrice Zkuste si sami připravili několik freewarových a trialových VST nástrojů. Pro jejich spouštění však musíte nejprve nainstalovat program Cubase z minulého Chip CD.

*Dobroslav Šámal*

## VST nástroje na internetu

Na trhu je ale v současnosti obrovská záplava VST nástrojů. Zde uvádíme alespoň několik internetových adres:

BitHeads AS-1 VST – analog synth, 64 hlasů, 16 MIDI kanálů, [www.bitheads.com](http://www.bitheads.com)  
Native-Instruments Dynamo – synth/sampler/efektor/sequencer, [www.native-instruments.de](http://www.native-instruments.de)  
Native-Instruments Pro-52 – reinkarnace Seq. Circuits Prophet 5, [www.steinberg.net](http://www.steinberg.net)  
Steinberg LM-4 – bicí sampler, 18 hlasů, excelentní timing, [www.steinberg.net](http://www.steinberg.net)  
Steinberg Model-E – 3oscilátorový 64hlasý analog, styl MiniMoog, [www.steinberg.net](http://www.steinberg.net)  
TC/Works Spark Modular Synth – analog synth, 1 hlas, 16krokový seq., [www.tcworks.de](http://www.tcworks.de)  
Koblo Studio 9000 (mono synth, sampler, bicí modul) – pro MacOS, [www.koblo.com](http://www.koblo.com)  
LoopAZoid – bicí sampler, 64 hlasů, 48 kanálů, [www.loopazoid.com](http://www.loopazoid.com)  
A0 DK1 – pěkný, snadno ovladatelný bicí sampler, [www.a0audio.com](http://www.a0audio.com)  
Steinberg VB-1 – VST baskytara, freeware, [www.steinberg.net](http://www.steinberg.net)  
LinPlug Rupsta / RM-F – bicí modul, [www.linplug.de](http://www.linplug.de)  
GakStoar Omega – 24hlasý sampler s nezávislým pitch a timestretch, [www.linplug.de](http://www.linplug.de)  
GakStoar Alpha – free download (pro Cubase), jednoduchý synth, [www.linplug.de](http://www.linplug.de)  
Expansion DR-005 DrumSampler – bicí, 16 kanálů, 24 bit int. mix, [www.fxexpansion.com](http://www.fxexpansion.com)  
Rainbow VST 1.6.3 – analog synth, <http://www.harmony-central.com>  
OrganOne – VST varhany s 16hlasou polyfonií a 9 oscilátory na hlasy, [www.bojo.dk](http://www.bojo.dk)  
Audionaut – bicí sampler, [www.audionaut.com/software](http://www.audionaut.com/software)  
Tassman 2.0 – polyfonní modulární synth, <http://www.applied-acoustics.com>  
Mda Piano – VST piano modul, [www.mda-vst.com](http://www.mda-vst.com)  
Ces FMHeaven – DX synth, [www.cferrari.dial.pipex.com](http://www.cferrari.dial.pipex.com)